SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 199/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Pavol Kollár, s. r. o., Lehockého 4, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 69Ek/1403/2023 z 20. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v exekučnom konaní a jeho uznesením označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Tiež žiada finančné zadosťučinenie 20 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obec Teplička nad Váhom ako príslušný stavebný úrad rozhodnutím z 27. decembra 2021 podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov nariadila sťažovateľovi ako stavebníkovi odstránenie nepovolenej stavby – oplotenia, troch kusov kontajnerov, skladu a záhradnej chatky vrátane celej spevnenej plochy zo zámkovej dlažby nachádzajúcich sa na konkrétne určenej nehnuteľnosti – pozemku. Dôvodom bolo zistenie, že sťažovateľ tieto stavby uskutočnil nielen bez predchádzajúceho povolenia stavebného úradu, ale aj v časti územia obce, na ktorej to územný plán obce vylučuje. Odvolanie sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bolo zamietnuté rozhodnutím Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky z 24. mája 2022, ktorý namietané rozhodnutie potvrdil.

3. Na základe návrhu oprávnenej obce na vykonanie exekúcie na vymoženie nepeňažnej pohľadávky okresný súd poveril súdneho exekútora 13. júna 2023 vykonaním exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému. Sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie, dôvodiac tým, že povinnosť z exekučného titulu bola uložená vlastníkovi pozemku a rozhodnutie obce, ktoré je exekučným titulom, sa týka pozemku a hnuteľných, ako aj nehnuteľných vecí na tomto pozemku. Tento pozemok, ako aj všetky hnuteľné a nehnuteľné veci však už sú vo vlastníctve inej osoby. Exekučné konanie vedené na základe rozhodnutia obce nie je materiálne vykonateľné, pretože nezodpovedá reálnemu stavu vlastníctva pozemku.

4. Okresný súd lustráciou v katastri nehnuteľností zistil, že vklad vlastníckeho práva nového vlastníka bol povolený 16. februára 2023. Súd vyhodnotil prevod vlastníckeho práva na tretiu osobu ako inú skutočnosť, ktorá bráni vykonateľnosti exekučného titulu. Podľa názoru súdu od povinného nemožno spravodlivo vymáhať splnenie povinnosti uloženej exekučným titulom, pretože už nie je vlastníkom nehnuteľnosti, s ktorou je spojená povinnosť uložená exekučným titulom. Navyše, splnenie tejto povinnosti by bolo neprimeraným zásahom do vlastníckeho práva tretej osoby, teda aktuálneho vlastníka predmetnej nehnuteľnosti. Preto okresný súd uznesením vyššej súdnej úradníčky zo 7. decembra 2023 exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku zastavil.

5. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že exekučným titulom bola povinnému ako stavebníkovi, nie ako vlastníkovi pozemku uložená povinnosť odstrániť nepovolené stavby, a to bez ohľadu na to, či je alebo nie je vlastníkom predmetného pozemku. O nepovolenú stavbu môže ísť aj vtedy, ak je postavená na pozemku, ktorý nie je vlastníctvom stavebníka.

6. O sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu, ktorý poukázal na to, že predložený exekučný titul podľa ustanovení § 88 ods. 1 písm. b) v spojení s ustanovením § 88a ods. 2 a 5 stavebného zákona uložil povinnosť odstrániť nepovolené stavby stavebníkovi. Táto povinnosť nebola uložená vlastníkovi pozemku. Exekučný titul bol viazaný na vlastníka nepovolenej stavy, preto je vlastníctvo pozemku v podstate irelevantné. Preto iná skutočnosť, t. j. prevod vlastníckeho práva k pozemku na nového vlastníka, nespôsobuje materiálnu nevykonateľnosť predloženého exekučného titulu. Zmena vo vlastníctve pozemku, na ktorú poukazoval sťažovateľ ako povinný, žiadnym spôsobom nepreukazuje, že došlo aj k zmene vlastníctva k nepovolenej stavbe, ktorá sa má odstrániť. Skutočnosti, ktoré uviedol povinný v návrhu na zastavenie, nemožno hodnotiť ako skutočnosť brániacu vymáhateľnosti exekučného titulu, a teda dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku. Preto okresný namietaným uznesením zmenil uznesenie vyššej súdnej úradníčky tak, že návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie zamietol.

7. Následne poverený súdny exekútor vydal 6. decembra 2024 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie odstránením stavby.

II.
Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta porušenie zásady rovnosti strán v konaní o jeho návrhu na zastavenie exekúcie. Podľa neho v konaní došlo k zvýhodneniu oprávnenej obce, pretože okresný súd

pri rozhodovaní o sťažnosti oprávnenej nezabezpečil žiadne dôkazy o jeho tvrdeniach, že už nie je vlastníkom stavieb, ktoré mali byť odstránené. Sťažovateľ uvádza, že vlastnícke právo k nim previedol 8. februára 2023 na základe darovacej zmluvy na obdarovanú spoločne s pozemkom, na ktorom sa tieto stavby nachádzali. Okresný súd v odôvodnení namietaného uznesenia síce túto skutočnosť uvádza, ale vôbec ju meritórne nevyhodnotil. Tým, že okresný súd nepotvrdil uznesenie vyššej súdnej úradníčky o zastavení exekúcie, aj keď sťažovateľ nie je vlastníkom nehnuteľnosti a ani na nej sa nachádzajúcich stavieb, bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu, ako aj na rovnosť v konaní. Podľa sťažovateľa vydal okresný súd namietané uznesenie bez riadneho zisťovania a právneho dôvodu a tiež bez toho, aby sa riadne zaoberal jeho argumentáciou. To má za následok, že sa proti nemu protiprávne vedie súdna exekúcia, ktorá mala byť zastavená, pretože už nie je nositeľom žiadnych práv a ani povinností v predmetnom exekučnom konaní.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a porušenie rovnosti strán podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v exekučnom konaní pri rozhodovaní o sťažnosti proti uzneseniu o zastavení exekúcie, ako aj uznesením okresného súdu, ktorý zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces:

10. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

11. Podstatou argumentácie sťažovateľa, ktorou sa bránil proti začatej exekúcii a ktorú predkladá aj v ústavnej sťažnosti, je námietka materiálnej nevykonateľnosti exekučného titulu. Tú odôvodňuje tým, že darovacou zmluvou uzavretou pred začatím exekučného konania previedol nehnuteľnosť, s ktorou je podľa jeho názoru spojená povinnosť uložená exekučným titulom na inú osobu. Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia, vlastníčkou nehnuteľnosti už bola v tom čase manželka sťažovateľa. K tomu je potrebné uviesť, že z rozhodnutia obce, ktoré je exekučným titulom, jasne vyplýva, že povinnosť odstrániť nepovolené stavby bola uložená stavebníkovi,

a nie vlastníkovi nehnuteľnosti. Navyše exekučný titul bol vydaný v konaní o odstránenie stavby, v ktorom sa povinnosť odstrániť stavbu podľa § 88 ods. 2 stavebného zákona nariaďuje vlastníkovi nepovolenej stavby. Rozhodujúce je teda vlastnícke právo k stavbe. Právnu úvahu okresného súdu v namietanom uznesení, že zmena vlastníctva nehnuteľnosti, na ktorej sa nachádza nepovolená stavba, nespôsobuje materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu, nie je výsledkom právneho omylu.

12. Nie je možné sa stotožniť s námietkou sťažovateľa, že okresný súd nevyhodnotil skutočnosť zmeny vlastníka pozemku, na ktorom je umiestnená nepovolená stavba. Sudca okresného súdu v namietanom uznesení túto skutočnosť nielen pomenoval, ale aj právne vyhodnotil so záverom, že táto zmena nebráni vykonateľnosti exekučného titulu a nezakladá dôvodnosť zastavenia exekúcie. Právne vysvetlenie, že zmena vlastníka nehnuteľnosti nemôže brániť vykonateľnosti exekučného titulu, nie je svojvoľné či arbitrárne. Namietané uznesenie dáva jasnú odpoveď na túto podstatnú právnu otázku. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd sa nezaoberal jeho tvrdením, že s nehnuteľnosťou previedol aj neoprávnené stavby, ktoré sa na nej nachádzajú. K tomu je potrebné uviesť, že sťažovateľ o tom súdu nepredložil žiaden konkrétny dôkaz. Sťažovateľom predložený výpis z listu vlastníctva nebol spôsobilý preukázať zmenu vlastníctva k nepovolenej stavbe, pretože nepovolená stavba nemôže byť zapísaná v katastrálnom operáte. K tomu okresný súd dodal, že aj v prípadná zmena vlastníka stavby nič nemení na tom, že ide o neoprávnenú stavbu, ktorá musí byť odstránená.

13. Závery, ku ktorým okresný súd dospel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne). Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

III.2. K namietanému porušeniu práva na rovnosť strán:

14. Ústavný súd v namietanom uznesení nezistil ani taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na rovnosť strán. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje súd. Okresný súd umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k sťažnosti oprávneného proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky a jeho argumentáciou sa právne korektne vysporiadal. Okresný súd svojím postupom neuprel sťažovateľovi žiadne právo. To, že rozhodnutie nezodpovedá predstavám sťažovateľa, nemožno hodnotiť ako zásah do rovnosti strán.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok:

15. Sťažovateľ vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastniť majetok v ústavnej sťažnosti nepredložil samostatnú argumentáciu. Zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť jeho porušenia, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

16. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, keďže pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označených článkov ústavy, ktorej reálnosť by mohol posúdiť

po jej prijatí na ďalšie konanie, ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu